

Rozhlasové spracovanie

ROZPRÁVKA Z KNIŽNICE

Dramaturgia: **Beata Panáková**

Dobrú noc, deti

Analfabeta Negramotná

(Prvá rozprávka z knižnice)

Autor: Ján Uličiansky

ZVUČKA
ZAHLÁSENIE
Rozprávač

Dá sa predpokladať, že každý vie, čo je to knižnica.

Nemyslím tým teraz kus nábytku, ktorý obyčajne stojí v obývačke, pracovni alebo možno aj v detskej izbe a je plný kníh. Pravda, ak sa nachádza v takej domácnosti, kde sa knihy kupujú, pretože inak môže byť knižnica plná aj čohokoľvek iného. Rôznych nepotrebných suvenírov, prázdnych škatuliek od bonbónov alebo môže byť aj napchatá, napríklad, plyšovými zvieratkami.

Nám ide o knižnicu, do ktorej si chodia ľudia požičiavať knihy na čítanie. Takú knižnicu nájdete v každom meste, kde je všetko na mieste.

Pretože ak by v niektorom meste nemali knižnicu, by to bolo nemiestne...

Jedného dňa vošlo do mestskej knižnice v Knihovanoch nad Váhom zvláštne individuum. V podstate to bolo dievča, alebo, ak chcete, mladá slečna... ale vyzerala skôr ako alegória dnes už skoro zabudnutého kominárskeho remesla.

(Kto nevie, čo znamená slovo alegória, nech zájde do najbližšej knižnice, vypožičia si Veľký slovník cudzích slov – a hneď bude múdrejší.)

Ale vráťme sa k tej zvláštnej osobe! Bola celá čierna, akoby ufúľaná, strapatá, samá retiazka, hrubé topánky mala samý cvok.

„Ja skapem! To je haluz! To koľko je tu kníh? Na mrte!“ ozvalo sa v ospalom tichu knižnice.

Stará pani knihovníčka za pultom zdvihla hlavu a udivene si vymenila „čítacie“ okuliare za tie, ktorými videla do diaľky. V prvej chvíli si totiž tú zvláštnu čitateľku nevšimla, pretože bola zabratá do čítania Knižných noviniek.

Padlo tu slovo „čitateľka“?!

Prepáčte, to naozaj nebolo vhodné pomenovanie pre toto „zjavenie“. Popravde, ľudia, ktorí prichádzajú do knižnice sa volajú čitatelia, preto majú aj čitateľský preukaz, do ktorého sa im zapisujú všetky knihy, ktoré si prídu vypožičať, aby si ich potom doma v pohode mohli prečítať.

Analfabeta Negramotná, ktorá sa čírou náhodou ocitla uprostred mestskej knižnice, však neprečítala jednu jedinú knihu.

ČOŽE?!

Teraz si určite myslíte, že si vymýšľam, pretože si poviete, dobre, nie každý musí byť vášnivý čitateľ, ale kým bol malý a keď sa už naučil čítať, určite si musel prečítať aspoň rozprávku o tom, Ako išlo vajce na vandrovku. Alebo príbehy bláznivých kocúrov PUFA a MUFA. Alebo ešte bláznivejšiu PIPÍ DLHÚ PANČUCHU.

OMYL!

Analfabeta Negramotná, teda, vlastným menom Betka Bábiková, si naozaj sama neprečítala jedinú knihu. Dobre ste počuli. Kým bola Alžbetka malým dievčatkom, mala úplne normálne, ba dá sa povedať, až milené meno.

Betka Bábiková.

Jej mamička si myslela, že sa bude rada hrať s bábikami ako sa na dievčatká patrí. Navyše, keď už dostala po otcovi také meno.

ĎALŠÍ OMYL!

Malá Beta každú barbinu, ktorú jej neznámy otecko posielal na Vianoce, na meniny alebo na narodeniny, okamžite zničila. Niektorým dokonca vyškľbala vlasy!

„Nie, ja nechcem byť BARBIE, ja chcem byť BOSORKA!“ kričala.

Jej mamička bola z toho, samozrejme, nešťastná, no neostávalo jej nič iné, len odpratať všetky barbie domčeky, barbie koníky a ostatné ružové haraburdy do pivnice. Z jej milej Alžbetky naozaj vyrastala malá bosorka - Beta Analfabeta, ktorá chodila poza školu, nechcela sa učiť ani čítať, ani písať. Jediné, čo ju bavilo, bolo sprejovanie hákov a bákov po múroch.

PSSSSS!

Keď jej múry nestačili, nechala si tie háky-báky vytetovať na kožu.

„Ó BOŽE!“ zhrozila sa Betkina mama, keď sa jej raz vrátila domov celá počarbaná.

A to nebolo všetko! Beta Analfabeta si zo svojej izby vyhádzala všetky hračky, detské knihy a všetko, čo by patrilo do izby normálnej školáčky, a sama si ju polepila plagátmi a všelijakými nečitateľnými znakmi.

„To máš za to, že si sa zaľúbila do motorkára!“ zvykla hovorievať Alžbetkinej mame jej babička. „To dievčisko je celé po otcovi! Prišiel, narobil rozruch – a keď sa narodila naša Barbinka, hupol na motorku a ubzikol!“

„Nevolaj ma Barbinka!“ odvrkla Beta starkej. Príbehy o svojom motorkárskom otcovi však mala veľmi rada, pretože, keby to bolo možné, aj ona by najradšej vysadla na motorku – a frrr... s vetrom vo vlasoch do sveta!

Babička si iba vzdychla:

„Radšej by som mala z teba bábiku – ako takú Betu Analfabetu Negramotnú!“

NO HURÁ!

Aspoň vieme, ako vznikla táto prezývka.

Samozrejme, že Beta nevedela, čo to znamená, keď je niekto analfabet... a navyše negramotný. Babička jej to radšej ani nepovedala, lebo ju nechcela uraziť.

My vieme, že je to človek, ktorý sa nenaučil ani čítať ani písať.

Poviete si, že u nás to nie je ani možné, veď navštevovanie školy je pre každé dieťa povinné. Betka Bábiková, kým bola školáčka, však mala naozaj utešený pohľad ako Barbie... a keď sa svojimi modrými očami pozrela na pani učiteľku, všetko sa jej prepieklo!

„A vy ste kto?!“ prekvapene sa spýtala knihovníčka Bety Analfabety. Tá bola hádam ešte prekvapenejšia ako stará pani za pultom.

UF! Stratili ste sa v príbehu?!

Pripomeniem vám, že sme sa práve vrátili do chvíle, keď do knižnice v mestečku Knihovany nad Váhom váhavo vstúpilo čierne strapaté stvorenie (teraz už vieme, že to bola Beta Analfabeta) a s údivom sa rozhliadalo okolo seba.

WOW!

Tá knižnica vyzerala ako veľké mesto. Boli tam hlavné cesty a bočné uličky vytvorené z vysokánskych políc naprataných knihami. Všetko bolo označené šípkami s nápismi:

Oddelenie pre deti.

Oddelenie pre dospelých.

Náučná literatúra.

Knihy pre dievčatá.

Poézia.

Dobrodružná literatúra.

Samozrejme, že Beta Analfabeta si to sama nedokázala prečítať. Ako očarená sa však pustila cez všetky tie križovatky, cez námestia a parčíky s krásnymi kvetinami, kreslami a stolíkmi, kde sa dalo posedieť a listovať si v obrázkových časopisoch. Bolo tam útulne, voňavo a krásne.

Stará pani knihovnička, mimochodom, na visačke, ktorú mala na plášti, mala aj svoje meno: Knihomila Sčítaná, vstala od svojho výpožičného pultu a pustila sa za tou neobyčajnou návštevníčkou.

Niekoľko by si hádam pomyslel, že ju išla sledovať, či náhodou nechce niečo ukradnúť. Nie. Skúsená pani knihovnička pochopila, že sa tu deje niečo neobyčajné.

„Ja skapem! To je haluz! To koľko je tu kníh?“ opakovala si Beta Analfabeta, ale tentoraz už iba potichu, pre seba.

Pestrofarebné chrbty kníh natlačené v policiach vyzerali ako reklamy na mrakodrapoch veľkých miest.

PREPÁNAJÁNA! ČO SA TO ROBÍ?

Pani knihovnička, tichučko kráčajúca za tou čudnou návštevníčkou knižnice si všimla, že to stvorenie sa z kroka na krok zmenšuje... a zmenšuje... akoby sa vracalo do chvíle, keď sa malé dieťa prvý krát stretáva, napríklad s leporelom... a otec, mama alebo starká mu začína čítať:

**JEHO ŠŤASTIE V POLI RASTIE,
MRKVA REPA KAPUSTA,
VŠETKO SCHRÚSTA DOPUSTA!
TO JE PRÁCA... PRE ZAJACA!**

Ale čo to?!

Odrazu sa nič netušiac, neustále sa zmenšujúca Beta Analfabeta otočila – a zočila za sebou pani knihovničku Knihomilu Sčítanú s udiveným pohľadom. Preľakla sa a naozaj sa pustila do behu ako zajac.

Jedným skokom zabočila do oddelenia literatúry pre najmenšie deti – bola už taká malá, ako by mala, hádam iba tri – štyri roky. Tu sa jej do cesty zaplietol veľký molitanový had, ktorý slúžil deťom ako pohodlná váľanda, keď sa chceli pohrať s nejakou obrázkovou knižkou.

CSCSCS!

Beta Analfabeta zasipela od bolesti, lebo sa rozčapila na podlahe a udrela si koleno, teda presnejšie, kolienko... lebo ozaj už bola taká maličká, že sa pani knihovníčke, ktorá ju začala už naozaj naháňať, úplne stratila.

UF! Kde je teraz?!

PST!

Podarilo sa jej schovať sa do leporela s rozprávkou o Jankovi Hraškovi.

TY BRĎO!

Naozaj sa zmenšila až tak, že sa s ním bude môcť skamarátiť?

Nuž, hádam sa o tom niekedy niekde dočítame...

ZVUČKA

ODHLÁSENIE

Premiéra:

Minutáž:

